

В. „Република“
издава всяка Сбота

Абонамента на „Република“ е въ прѣдплата.

За България:
за 3 мѣсеца 1.50 левъ,
„ 6 „ 2.50 „
„ 1 година 5 „

За Странство:
за 6 мѣсеца 4 лева
„ 1 година 7.50 „

Абонирането става на право въ администрацията и при всички телегр.-пош. станции или при мѣстнитѣ настоятели и се смѣта винаги отъ началото на мѣсеца.

Неплатени писма не се приематъ.

Ржкописинесе връщатъ.

Единъ брой 10 ст.

РЕПУБЛИКА

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИТЪ РЕПУБЛИКАНЦИ

LA RÉPUBLIQUE

Organe des républicains bulgares

Обявления се приематъ

За единъ редъ гармондъ на IV стр. 15 ст. за пръвъ пжтъ и по 10 ст. на всѣки послѣдующъ.

За обявленията на I стр. — съ особно споразумѣние:

Сждеб. приставиплащатъ по 2 ст. на дума.

Всичко, що се отнася до редакцията и администрацията се испраца на адресъ: Редакция в. „Република“ — Сливенъ.

Поржчки, непридружени съ стойността имъ, оставатъ безъ внимание.

Единъ брой 10 ст.

* **Всичко за народа и всичко чрезъ народа** *

СКОРО ЩЕ ИЗЛЪЗЕ ОТЪ ПЕЧАТЪ

КНИГАТА

СЛОВОВОРЦИ

ОЧЕРКИ

отъ

Д. Д. Поляновъ

Сливенъ, 5 Септември 1899 г.

На 19 того българскитѣ граждани въ 25 околии се свикватъ съ указъ да избераатъ 39 депутата за Народното Събрание. Като вземемъ прѣдъ видъ, че правителственото болшинство не е повече отъ 85 души, че отъ тѣхъ се отцѣпватъ около 15 независими стамболисти, то ще разберемъ голѣмото значение на тия допълнителни избори. Почти въ всички тия мѣста сж били или сж щѣли да бждатъ избрани опозиционни. Наистина, Радославовъ сега ще употреби всички усилия, насилия и жестокости, за да прокара свои хора, но, ако опозицията развие пакъ такава дѣятелность, каквато разви въ априлскитѣ избори, ако избирателитѣ не се уплашатъ отъ беззаконията на шайкитѣ и полицията, мъжки останатъ на позициитѣ си и си пуснатъ бюлетинитѣ, ако се сполучи да се избераатъ въ повечето мѣста опозиционери, то положението на правителството ще бжде по парламентаренъ начинъ разклатено и то неминуемо ще трѣбва да падне. При такава пѣстроцвѣтна камара, дѣто никоя партия не ще има болшинство, ще ли бжде възможно да се управлява? Ний поставяме тоя въпросъ не защото се има голѣмъ шансъ опозицията да сполучи въ прѣдстоящитѣ избори (Радославовъ ще обърне България на касапница, но пакъ ще си прокара нужното число хора. Въ туй повече не можемъ да се лъжемъ.), но защото подобна камара, ако не сега-сега, то кога да е, все е възможно у насъ, додѣто нѣкоя добръ организирана и популярна партия не вземе връхъ между народа.

Когато въ Народното Събрание има внушително болшинство, всички работи се вършатъ лесно и, ако правителството, което се радва на довѣрието на това бол-

шинство, има добри намѣрения, и е дѣятелно и напѣдничаво, то може да въведе дѣда е си реформи въ държавния механизъмъ, да направи множество полезни работи. Обратната страна на туй е, когато болшинството и правителството вършатъ глупави, ретроградни или просто безчестни работи; парламентарниятъ режимъ тогава е по-лошевъ и отъ абсолютна монархия. Какво ще бжде съ една пѣстроцвѣтна камара? Прѣди всичко, министерството трѣбва да бжде или смѣсено, състояще се отъ членове на тия партии, които наедно могатъ да иматъ болшинство въ камарата, или пѣкъ неутрално, т. е. такава, което въ управлението на страната не се опира на тая или оная партия, а разчита малко-много на всички, а главно на своята умѣреность, тактичность и благоразумие. Такова едно министерство ще се крѣпи върху случайни парламентарни болшинства, т. е. днесъ едно негово прѣдложение ще бжде прието отъ едни политически групи, утрѣ друго прѣдложение — пѣкъ отъ други политически групи. Почвата подъ такава едно министерство нѣма да бжде никога здрава, то трѣбва да носи оставката си готова написана въ джеба, но за всѣки случай то е възможно. То би могло даже да се крѣпи дълго врѣме, ако отъ една страна умѣе да не внася прѣдложения, които ще наострятъ противъ него повечето депутати, и ако отъ друга депутатитѣ не се завладѣватъ отъ тѣснитѣ партийни интереси, та да правятъ систематическа опозиция на всички прѣдложения, макаръ и най-добри, щомъ не излизатъ отъ министерство на тѣхната партия. Туй послѣднѣо условие е такава, че една пѣстроцвѣтна камара би могла да работи даже съ едно неутрално министерство, т. е. такава, което не принадлежи на нѣкоя парламентарна група, но има достатъчно благоразумие да не внася прѣдложения и да не върши работи, които само отъ неговата група ще бждатъ удобрени.

При такава камара, макаръ и бавно да се прокаратъ закони и реформи, макаръ и тия да прѣдставляватъ сжщата пѣстроцвѣтностъ, каквато господствува въ камарата, но поне никои злоупотрѣбения и глупости на никое министерство нѣма да бждатъ допуснати и ще се има по-голѣма гаранция за солидността на прокаранитѣ прѣдложения. При това министерст-

вата ще бждатъ много прѣдпазливи въ всичко, което вършатъ, като знаятъ, че нѣматъ заинтересувани автомати — прѣдставители, на които да се опиратъ и при най-глупави и безчестни дѣла.

Ако се дадатъ съвсѣмъ свободни избори, по всичко се вижда, че ний ще имаме една пѣстроцвѣтна камара. Щомъ тая е дѣйствителността, отъ голѣма важность е да се привикнемъ съ идеята да имаме не смѣсени министерства, основани на безчестни пазарлъци и срамни компромиси, а неутрални или съставени отъ една група министерства, но на които да не се прави заслѣнена партизанска опозиция, само защото не сж отъ „нашитѣ“. Защо една такава камара не ще почте съ довѣрието си едно министерство, отъ каквито ще хора и да бжде съставено, ако това министерство не върши беззакония, не уволнява способни чиновници за да ги замѣстя съ свои хора, внася прѣдложения, полезността на които мъчно може да се оспорва, напимѣръ като измѣнението закона за пенсийтѣ и пр.? Подобенъ редъ на работитѣ не само ще бжде наложителенъ, защото, както казахме, при съвсѣмъ свободни избори надали нѣкоя партия ще има пълно свое болшинство, но и крайно желателенъ при сегашнитѣ ни политически условия: ний имаме нужда отъ министерства, които да треперятъ въ камарата за всѣко свое дѣло, а не да се надържатъ на послушно свое болшинство; значи, министерства безъ болшинство въ камарата, които да държи по довѣрие, само додѣто тѣ вървятъ въ правия пжтъ и не си позволяватъ ни най-малкия произволъ.

Разбира се, всичко горѣказано е само желателенъ парламентаренъ режимъ при една пѣстроцвѣтна камара съ интеллигентни и честни депутати, избрани при свободни избори. Но тѣй като у насъ не камаритѣ създаватъ министерствата, а министерствата камаритѣ, то всѣко министерство, което по милостъта на двореца дойде на власть, си съставя камара и болшинство по своя угода; и тѣй като депутатитѣ не отиватъ въ камарата съ съзнанието на сжщества съ свой собственъ умъ, а се считатъ абсолютно задължени да дигатъ ржка по волята на министритѣ, то още доста, доста години работитѣ ще вървятъ по блаженния тоя редъ: князътъ да си избира министритѣ, министритѣ да си избераатъ

депутатитѣ, депутатитѣ да оправдаватъ и узаконяватъ всички произволи на министри и князь, а народътъ да се прѣвива подъ брѣмето на беззаконията и давѣцитѣ, додѣто една силна партия не го извади отъ тоя заджненъ пѣхъ или чрѣвъ парламента или чрѣвъ революцията.

Въ тази ви статия косвенно се отговаря и на въпроса подигнатъ въ печата: Какъвъ е цѣрътъ на злото?

За публичнитѣ кжши

(вж. бр. 27-й)

Ний казахме, че закриването или незакриването на публичнитѣ кжши почива върху единъ важенъ законодателенъ въпросъ: прѣстѣпно ли е или не е прѣстѣпно доброволното удовлетворение на страститѣ между мъжъ и жена, въ нищо необвързани къмъ трети лица. Не ще никакво съмнение, че едно общество може всѣкакъ да разполага съ сѣдбата си и да си наложи най-драконовски закони, ако обича. То може съ единъ законъ да постави всѣко съвокупление вѣнъ отъ съпружеския животъ между категорията на пристѣпленията. Какво ще излѣзе тогава? Нека оставимъ пастрани, доколко теоретически това е справедливо, и да видимъ дали практически ще бѣде приспособимо. Вѣрва ли нѣкой, че ще спре всѣко подобно нарушение и че хората отведѣжъ ще взематъ да се женатъ или въздържатъ? Да се твърди такова нѣщо, значи да не се познава живота и човѣшката натура. Ако можеше съ такъвъ единъ законодателенъ замахъ да се унищожи проституцията и извѣнъ съпружеското удовлетворение на страститѣ, отколкото другитѣ държави да сѣ го въвели въ законитѣ си. Въ сжщностъ ще се получи не нѣкакво впиране, а просто цѣлъ редъ скандали и осжждания, които ще докаратъ законътъ до неприложимостъ.

Не само практически, но и теоретически такъвъ законодателенъ актъ е невъзможенъ, освѣнъ ако не иска да мине за

чудовищенъ. Человѣшкиятъ умъ мъчно ще може да допусне, че тамъ дѣто нѣма насилие, измама или нарушение на нѣкакви задължения, може да сжществува прѣстѣпление. Щомъ, прочее, е недопустимо, щото по законодателенъ редъ да се обяви това за прѣстѣпно, то отварянето на публичнитѣ домове почива на законни основания.

Дохождаме сега на втората точка: трѣбва ли държавата да се грижи за ограничение на венерическитѣ болести, или да изостави това на произвола на сѣдбата, както „М. Б.“ проповѣда. Отговорътъ на тоя въпросъ е толкозъ ясенъ, че иди странно самото му поставяне. И дѣйствително, възможно ли е държавата да се откаже отъ ограничението на едно обществено зло, щомъ срѣдствата ѝ допускатъ това? Една отъ главнитѣ ѝ задачи не е ли да прѣдхранява и запазва здравието и живота на своитѣ хора? На кои основания тя ще се откаже отъ тия си задължения? За инатътъ на жертвитѣ, които съ неблагоуразумието си се заразяватъ ли? За тѣхно наказание ли? Виджъ тия мотиви сѣ допустими за отдѣлни единици, които си въобравяватъ всички работи много прости, но не и за една държава: една държава не може по инатъ да работи, нито по едни криви понятия за лични наказания да изоставя населението на произвола на разни болести. По такъвъ начинъ тя не би вземала мѣрки нито противъ скарлатина, нито противъ холера, нито противъ прилѣпчиви болести, за да накаже невежеството на хората, които не умѣятъ да се пазятъ отъ заразяване, или на тѣхенъ инатъ. Колко абсурдно! Като че ли всички заразявания ставатъ по собствена вина или пѣкъ всички хора сѣ не само толкова съзнателни, щото да знаятъ послѣдствията на всѣко свое дѣло, но и толкова ангели, щото да управляватъ съ непоколебима воля своитѣ минутни увлѣчения, прищѣвки или страсти! Ако свѣтътъ би прѣгърналъ тая жестока метода, да оставя всѣки единъ да се пѣржи въ собсвеното си масло, то едва ли би останалъ нѣкой

человѣкъ, въ това число и всички доктори по медицината, неопѣржени. За щастие, досега работитѣ не сѣ водили така, а за всѣко зло се е трѣсѣло лѣка, безъ да се е философствувало калугерски върху „грѣховността“ му. Па не е и нашата държава, която трѣбва да направи експериментъ въ подобна смисълъ върху здравието на хората си, като се откаже отъ задължението си да ги пази.

Писачътъ въ „М. Б.“ като че иска да изкара мѣрките, вземани отъ властта противъ венерическитѣ болки за безполезни, та за това иска и тѣхното махване. Че публичнитѣ домове, задължително прѣглеждани отъ лѣкари, не могатъ да прѣдпазятъ напълно отъ заразяване, това никой не отказва, но малко ли е, че челвѣкъ има 75% по-малко шансъ да се зарази въ тѣхъ, отколкото при непрѣглеждани проститутки? Все сжщо ли е да се заразятъ двама на десетъ или осемъ души на десетъ? Нищожно ли е това прѣдпазване? Не трѣбва да се забравя, че и това заразяване, което сжществува въ публичнитѣ домове най-повече произлиза отъ недобрния лѣкарски контролъ. То може да се намали до минимумъ, дори и съвсѣмъ да се прѣмахне, ако се взематъ мѣрки да се усилятъ тоя контролъ и да се направятъ задължителни, подъ страхъ на голѣма глоба, извѣстни наставления, промивки, прѣдпазвания на самитѣ проститутки.

Ний се отказваме тука да разглеждаме дали сжществуването на публичнитѣ кжши влияе благотворно или злотворно върху обществената моралъ, дали регулирането на половитѣ отношения, както и всички други, не е прѣдпочтително прѣдъ анархическото имъ положение и пр. и пр. Тѣ сѣ дълги и широки работи. Ний искаме само да изтъкнемъ тия двѣ нѣща: че сжществуването на публичнитѣ кжши има не само юридическо основание, което не може, нѣма право да прѣнебрѣгне.

„М. Б.“ проповѣда цѣломъдростъ и женение. Хубави работи сѣ това, но проповѣдта си е проповѣдъ, а животътъ си

ПОДЛИСТНИКЪ

ЗАПИСКИТЪ НА П. КРОПОТКИНЪ.

„Избѣгването ми“

Трета часть

Размирното лѣто.

(Продължение)

Нъ това разговаряне имаше своитѣ лоши страни, при добритѣ, които човѣкъ испитваше. Така надъ мене се намираше единъ селянинъ който се познаваше съ Сердюковъ. Дватама си служба да се разговарятъ по по-горѣ означенъ начинъ; понѣкога, често безсъзнателно, слѣдвахъ тѣхния разговоръ и най послѣ взѣхъ и азъ да взимамъ участие въ него.

Е добръ! ако уединението и забранението да се упражнява човѣкъ сѣ нѣща мъчни за единъ селянинъ привикналъ на физически трудъ, отъ колкото на четене. Така и нашия приятел селянинътъ не бѣше ли много нещастенъ, толкова повече, че той бѣше вече стоялъ двѣ години въ единъ другъ затворъ — по подозрение въ социалистически домогвания — така че той бѣше съвсѣмъ ослабналъ, изнемошѣлъ. На скоро, съ ужасъ, констатирахъ, че отъ врѣме на врѣме, говори несвързани мисли. Малко помалко мислитѣ му ставаха по не разбрани. День слѣдъ день, часъ подѣръ часъ, ний съ Сердюковъ присѣтствувахме при изгубването на разсжждението на нашия сѣседъ, докато, най по-

слѣ, стана съвършено лудъ. Слѣдъ това се почнаха, необикновени удари, шумъ, диви крѣсапи, които идеха отъ килията надъ насъ: Нашия приятел бѣше полудѣлъ, бѣше станалъ бѣсно-лудъ! Нъ го държаха още, нѣколко мѣсеца, въ килията му, прѣди да го завѣдатъ въ нѣкоя лудница, отъ гдѣто никога не щѣше да излѣзе.

Какво ужасно нѣщо, да присѣтствуващъ въ разрушението на единъ човѣшки разумъ! Азъ съмъ сигуренъ, че това много послужи да се увеличи раздражението на моя скѣпъ и добъръ приятел Сердюковъ. Защото когато го оправдаха и пуснаха на свобода, слѣдъ 4 години затворъ, той се самоуби наскоро.

Единъ день ми направиха едно посѣщение, на което никакъ не се надѣвахъ. Великия дукъ Николай, братътъ на Александра II, който ревизираще крѣпостта, влѣзна въ килията ми, послѣдванъ само отъ своя адютантъ. Затвориха вратата слѣдъ него, и като се приближи бързо до менъ, каза:

— Добъръ день, Кропоткинъ.

Той ме познаваше лично и ме поздравляваше съ единъ фамилияренъ тонъ, като стари приятели.

— Възможно ли е, Кропоткинъ, Вий, единъ благородникъ въ дворѣца, единъ старъ началникъ на пажеския корпусъ, да сте замѣсени въ тѣзи работи и да се напрате сега въ тази ужасна килийка?

— Всѣки съ идеитѣ си, отговорихъ азъ!

— Идеи! Вий сте тогава съгласенъ да направите да избухне една революция?

Какво да отговоря? Да? Тогава биха казали, че азъ, който отказа да отговори на всичкитѣ въпроси на полицията, признахъ всичко прѣдъ братътъ на царя. Той говореше сжщо, както тѣзи началници на военитѣ училища, които се опитваха да истрѣгнатъ самопризнания отъ устата на свой нѣкой ученикъ. Обаче азъ не можахъ да го откажа: то щѣше да бѣде лѣжа. Като не знаехъ, какво да отговоря, не отговорихъ.

— Виждате ли сега? Вие се срамувате, сами отъ себе си, Кропоткинъ,

Тази фраза ме раздражни. И му отговорихъ съ натѣртване:

— Азъ отговорихъ отдавна на въпроситѣ на сѣдебния слѣдователъ. Нѣмамъ нищо да прибавя.

— Нъ разберете, драги ми Кропоткинъ, каза той, съ единъ мекъ тонъ, че азъ не говоря, кѣто сѣдебенъ слѣдователъ, нъ повече като частно лице, — съвсѣмъ, като частно лице, повтори той, като си сниши гласа.

Единъ купъ мисли минаха прѣвъ умътъ ми. Трѣбваше ли да изиграя ролята на маркиза Rosa? Да кажа на императора, чрѣвъ посрѣдничеството на вѣликия дукъ разоренето и скрѣбта на Руския народъ, заробването на селянитѣ, прѣдстѣпленията на чиновницитѣ и отъ друга страна ужасния гладъ? Да кажа, че ний имаме нужда да извадимъ селянина отъ безнадежното му положение, да го накараме да си издигни главата, да си изправи навѣдѣния гърбъ? Трѣбваше ли, по този начинъ да повлияя на ума на Александра II?

е животът. Намиратъ се хора, които не могат или не искатъ да се женятъ още, не могатъ или не искатъ да оставатъ цѣломъждени. Тия хора — името имъ е легионъ. Хиляди анатемии за пара. Когато имъ кажете, че сж развратници, че удовлетворяватъ „скотскитѣ“ си страсти, тѣ иматъ просто нахалността да ви се изсмѣятъ въ очитѣ и да ви попитатъ: „ами жененитѣ не си ли удовлетворяватъ „скотскитѣ“? Какво трѣбва да прави държавата съ такива нахали? Да ги изпотрепи, защото не мислятъ, като „М. Б.“ ли? Да ги изостави на всички вѣтрове на злото ли? Не, а просто да направи по-малко безопасенъ пѣтя на тѣхнитѣ слабости, щомъ тия слабости сж признати за непрѣстѣпни и щомъ отъ друга страна самитѣ обществени условия имъ даватъ отъ день на день все повече оправдание. Защото не трѣбва да се забравя, че въпросътъ за женението и въпросътъ за проституцията, сж въпроси обществени, рѣшението на които не зависи отъ личната воля на всѣкого. Не всѣки, който *иска* да се жени, *може* и да се ожени.

Немедицинъ Докторовъ.

Вжтрѣшенъ прѣгледъ

Хаджиеновъ — ето чудовището, което се е надвѣсило днесъ надъ осиромашела България и иска да разкъса мѣсата ѝ за да насити ненаситната жажда за обогатяване. Това чудовище не е маджарски офицеръ или австрийски банкиеринъ, а синъ на тая страна, която се мжчи той сега да удави. Той е оплѣлъ цѣла невидима мръжа около жертвата си, съборачилъ се е съ министри, съ князе, съ консули, съ банки, съ чужди правителства и ехидно се смѣе въ темотата, когато България се гърчи да се отърве отъ остритѣ му нокте. Въмѣсто деветъ години да лежи въ затвора зарадъ деветѣхъ стотинъ и деветдесетъ си гешефта, които отъ освободенето насамъ е извършилъ въ България за смѣтка на брашнения чуваль, той има безобразието да иска деветъ милиона лева за една правена и чорукъ линия, като е вилѣлъ въ своето самодивско хоро и правителства и банкиери.

Защо се издава вѣстникъ „Голгота“. Отъ достовѣрно мѣсто се научаваме, че евреипѣтъ

Тѣзи мисли минаха бързо прѣзъ умѣтъ ми до гдѣто най послѣ си казахъ на себе си: „Никога! каква лудостъ! Нима тѣ не знаятъ всичко това? Тѣ сж просто неприятелитѣ на народа и моитѣ думи нищо не ще имъ повлияятъ.“

Азъ отговорихъ, че въ моитѣ очи вѣликия дукъ, бѣше всѣкога лице официално и че азъ не можахъ да гледамъ на него като на частенъ човѣкъ.

Той почна тогива да ми задава въпроси безъ голѣма важностъ.

— Нали въ Сибиръ, заедно съ Декемвристиѣ си се здобилъ съ тѣзи идеи?

— Не, азъ не познавахъ, освѣнъ единъ Декемвристъ и нѣмахъ съ него никакви важни разговори.

— Тогавъ въ С. Петербургъ, си се здобилъ съ идеитѣ, които имате днесъ?

— Азъ всѣкога съмъ ималъ сжшитѣ идеи.

— Какъ! Даже и въ вѣрмете когато бѣхте въ пажеския корпусъ?

— Азъ бѣхъ дѣте тогавъ, и това което човѣкъ вижда въ своето дѣтинство подъ единъ несъвършенъ видъ, въ узрѣлата си възраст го вижда въ съвършена ясностъ.

Той ми даде още нѣколко подобни въпроса, отъ които азъ разбрахъ, какво искаше да постигне. Той се мжчеше да получи самопризнателни отговори, та послѣ да каже на брата си: „Всички тѣзи сждии сж будали. Той не имъ е отговорилъ. Нъ азъ се разговорихъ съ него 10 минути и тутакси, научихъ всичко.“ Тази комедия почна да ми догѣва и когато ме по-

дрѣхаръ въ Бургазъ Голденбергъ е подарилъ по единъ катъ дрѣхи на двама отъ редакторитѣ на в. „Голгота“, за да не пишатъ противъ него въ вѣстника си. Слѣдъ тия свѣдѣния, които ни се прѣдадѣха отъ лице заслужаващо довѣрие, вѣрваме всѣки да е разбралъ защо се издава в. „Голгота“. Само, че много евтино....

В. „Христо Вотѣвъ“ проповѣда всички партии да си свиели вѣременно знамената и да поведатъ задружно борба противъ княза. Тука има нѣкакво недоразумение. Нѣма нужда да се свиватъ знамена, макаръ и вѣременно; партиитѣ и безъ свиване на знамена могатъ да се прицѣлятъ задружно въ една точка, стига само да се сходятъ принципиално върху това.

Голѣмитѣ хора около Работнически вѣстникъ не обичатъ никакъ да имъ се четатъ нотации по социализма, но както се вижда, ще иматъ нужду и отъ нотации по журнализма, та да не ровятъ имена, за които никой не ги е питалъ. Резолюцията, напечатана на 6-та страница на „Република“, не може да измѣни нашето мнение върху онова сектанско и глупешко разбиране на социализма, споредъ което социалиститѣ трѣбвало да останатъ глухи на всички кипежи и борби отъ общечовѣчески характеръ и да се затварятъ само въ тѣсния кръгъ на криворазбрана класова борба. Пригответе си малко пепелъ, но не можихме да разберемъ защо трѣбвало да си посяпимъ главитѣ съ нея, защо и отъ кого да сме искали прошка. Тѣй щото пепелъта не остане за неузрѣлитѣ политикани около „Работнически вѣстникъ“, когато животътъ полека-лека ги докара да разбератъ тая очевидна истина, че класовата борба, класовитѣ интереси не сж цѣлъ сами по себе си, а служатъ само като мощащъ лостъ за достигане на общечовѣчески подобрѣния, и че социализмътъ не е теоретическо изражение на борбата между капитала и труда, а цѣла система отъ общечовѣчески искания за по-справедливъ и по-човѣшки строй: борбата между труда и капитала е само почвата, върху която социализмътъ се постави отъ Маркса насамъ, като най-реална, „научна“, зарадъ неговото усъществуване. За сега толкозъ.

Какво да се прави? е викътъ, що издаватъ разни опозиционни вѣстници. Утѣшително е, че всички вече еднодушно признаватъ, че злото е въ двореца, въ българския дворецъ. По тая точка нѣма разногласие, освѣнъ въ лагера на Негово Императорско Величество, нѣкогажния Народъ, а сегашна тълпа. Щомъ съзнанието на българскитѣ граждани достигна до такова поразително съгласие върху корена на злото, то не е мжчно да се достигне до съгласие върху лѣкарството. Какво ли да се прави? Да се въс-

пита: „Какво ще правите съ хората отъ тази категория — селяни и граждани безъ имена?“ азъ се обърнахъ къмъ него и сухо му отговорихъ: „Казахъ ви единъжъ, че отдавна съмъ отговорилъ на слѣдователтъ.“ Тогавъ той сърдито напусна килията ми.

По късно, солдатитѣ които ни пазяха бѣха съченили цѣла една легенда за това посѣщение. Лицето, което дойде да ме вземе съ кола, прѣзъ избѣгването ми носеше сжщо желточервеникави бакембарди, приличаше малко на великия дукъ Николай.

Между солдатитѣ на С. Петербурския гарнизонъ се прѣскаше тогавъ слухътъ, че великия дукъ, самъ е дошелъ да ми помогне да избѣгамъ отъ затвора.

Така се създаватъ легендитѣ, даже въ наше вѣрме, въ епохата на вѣстницитѣ и биографическитѣ рѣчници.

Двѣ години се изминаха. Едни отъ другаритѣ ми умрѣха, други пѣкъ — подлудѣха. Обаче, още нищо не се говори за нашето сждене. Къмъ края на втората година, здравieto ми почна да се растроява. Столчето ми се показваше доста тежко и седемтѣхъ километра и половина, които извървѣхъ изъ килийката, ми се виждаха, като безкрайно пространство. Понече ний бѣхме около 60 души затворници въ крѣпостта, и зимнитѣ дни бѣха доста кратки, ний се разхождахме единъжъ на всѣки три дни и по 20 м. само изъ вжтрѣшния дворъ. Старияхъ се по всевъзможностъ да запазя енергията

пита и организира народа въ републикански духъ, да се прѣмахне злото отъ корена му. Нека демократическитѣ и радикални елементи у насъ не си правятъ илюзия, че ще могатъ да вкаратъ княза въ конституционния пѣтъ. Туй ще каже да се лъжемъ и да лъжемъ съзнателно. Републиката — ето цѣрътъ на политическото ни разстройство. А додѣто подготвимъ народътъ за да я изнесе на работнитѣ си гигантски плѣщи, нека се задоволяваме съ всички палиятиви, които малко-много ни усигоряватъ конституционно управление. Ний особено намираме на това, че пропагандата за република не я раздѣляме отъ пропагандата за радикални демократически реформи. Или Републиката почива върху здрави демократически и радикални основи или хичъ нѣма и да я бжде. Ще бжде жалко за борбата и за жертвитѣ, ако не ѝ създадемъ почва за трайно и дълбоко сжществуване.

Настоятелството на женското благотворително дружество „*Майчина длъжностъ*“ въ града извѣстява на почитаемитѣ си съграждани, че по причина на върлущата епидемия скарлатина, отлага отпразднуването на дружественния празникъ на 8 септември за 21 ноември тази година.

Сжщевѣремено изказва своята най-голѣма благодарностъ къмъ г-да студентитѣ отъ града ни, които сърдечно се бѣха завзели да дадатъ вечерта на празника ни забавление за въ полза на дружеството.

Научаваме се, че Д. Т. Бракаловъ въ битността си вметъ въ гр. Бургазъ не се е задоволявалъ съ злоупотрѣбление на едро (напр. по постройката на новата черква) ами захваналъ да се не отказва и отъ дребното т. е. отъ малки суми, когато му е додѣло на чалъмъ. Едно отъ тѣзи му злоупотрѣбления е било слѣдующето: съ платежна заповѣдъ № 858 отъ 24/III—99 г. милостта му е изплатилъ на нѣкой си Ованесъ Маркарянъ, лице несжществуващо въ Бургазъ, волна помощъ 16 лева; въ сжщността съ тази сума е било платено на кафежията, Гарабетъ Маркарянъ, за кафетата, които билъ испилъ на общинска смѣтка, вмѣсто да ги заплати отъ джоба си. За тази му явна кражба имало заведено вече углавно прѣслѣждане въ прокуровството отъ сегашното кметство, а за голѣмитѣ му кражби, за които има думата окръжниятъ управителъ, нищо не било още направено. Знае си човѣкътъ смѣтката!

Сливенското общинско управление има на разположение една стипендия отъ 300 лева мѣсечно по медицината. Става нѣколко години се отпускатъ отъ нея помощи на разни лица, безъ да се спазва правилника за това, който задължава всѣко лице прѣди да се ползува отъ стипендия,

си. Нъ цѣлия редъ отъ студентитѣ зимни дни, възтържествуваха надъ противението ми. Азъ бѣхъ си спечелилъ отъ сибирскитѣ си пѣтешествия лѣки признаци отъ scorbut, които се увеличиха благодарение на влажността и тъмнотата на килийката ми. Този бичъ въ затворитѣ ме бѣше направилъ своя жертва.

Въ мѣсецъ Мартъ 1876 г. ни казаха, че най послѣ „Третата секция“ свършила прѣдварителната анкета. Нашето „дѣло“ бѣше дадено на сждитѣ за разглеждане. Слѣствие на това, примѣстиха ни въ прѣдварителния затворъ, близо при сждѣтъ.

Този затворъ бѣше едно голѣмо здание, наскоро построено по подражание на белгийскитѣ и френски затвори. Имаше голѣмо число малки килийки нарѣдени въ четире етажа. Всѣка килийка имаше по единъ прозорецъ гледащъ къмъ вжтрѣшния дворъ и една врата, която се отваряше върху единъ желѣзенъ балконъ. Балконитѣ отъ различнитѣ етажи бѣха съединени помежду си чрезъ желѣзни стълби. За по голѣмата частъ отъ моитѣ другари по нещастие, това примѣстване бѣше едно голѣмо облѣгчение. Тукъ се живѣеше много по-добро отколкото въ крѣпостта, повече срдѣства имаше да се съобщаваме, да си помагаме въ посѣщенията на роднинитѣ ни. Разговорътъ посредствомъ удари о стената, продължаваше непрѣстано. Сполучихъ по този начинъ да раскажа на единъ мой младъ съседъ историята на Парижката Комуна, отъ начало до край. Този разказъ ми отне, обаче, цѣла една седмица.

(Сандва).

трѣбва да издържи конкурсен изпитъ. Ний обръщаме вниманието на Министерството да застави кметството да не нарушава правилника за стипендиитѣ.

Нѣколко вѣстника вече писаха за масовото уволнение на учители изъ Търновския окръгъ. Въ 722 брой в. „Миръ“ съобщава, че дребеевци по учебното дѣло въ Търново, заставяли уволненитѣ учителки да се явяватъ на обяснения въ къщата на нѣкаква си вдовица. Ний напълно вѣрваме на писаното въ „Миръ“, понеже лично познаваме инспектора Бѣлчевъ, 50 год. деликанлия и който е артистъ по „тънкия занаятъ“. И до тукъ ли достигна хала на българския учителъ!!! Възмутително!

Единъ гражданинъ пита Г-нъ Панайогаки Поповичъ: върху какъвъ планъ се гради къщата му срѣщу Гимназията? Кой е направилъ този планъ? Кога и кой го е утвърдилъ? Издадено ли е позволително за тази постройка? Кога е издадено това позволително? Кой е позволилъ да се вземе нѣколко квадратни метра отъ малката запушена уличка? Кога е било оцѣнявано това мѣсто отъ уличката изаколко е било оцѣнено? Отъ кого е било оцѣнено? Кога оцѣнителната комисия е глѣдала мѣстото? Платено ли е и кога, това присвоено мѣсто отъ уличката, надъ което се издигатъ зидове? Нека не се забравя че градскитѣ мѣста не сж мушии на Сарживанолу и че има извѣстенъ рѣдъ по който се построяватъ здания; по който рѣдъ всѣки трѣбва да се води та и зетъветѣ на народни прѣдставители не трѣбва да се изключаватъ отъ този рѣдъ.

Помолени сме да обявимъ, че редакцията и администрацията на педагогическо-общественото сп. „Учитель“ се прѣмѣсти отъ Пловдивъ въ София (ул. „Царъ Симеонъ“ и „Сердика“), та занарѣдъ всичко що се отнася до списанието да се изпраща въ София до редакторъ-издателя Хр. Д. Максимовъ.

Какво става по чужбина.

Съедин. Шати.—Куба.

Една телеграма на Morning Post отъ Вашингтонъ казва: „Прѣседателя Макъ-Кинлей е подписалъ и отправилъ до главния управителъ на Куба, прокламацията за независимост на кубанския народъ“. При все това една революция е избухнала въ Сантяго (Куба). Генерала Рерита е билъ принуденъ да отстъпи при едно сражение съ бунтовницитѣ.

Белгия.

Конгресътъ на работническата партия въ Белгия е гласувалъ прѣдложението, което дава мандатъ на главния съвѣтъ на партията да вземе всички мѣрки, каквито и да бждатъ тѣ, за да организира манифестациитѣ въ полза на въстържествуванието на всеобщото гласоподавателно право.

Трансваалъ.

Въ отговоръ на послѣдната депеша на Chamberlin правителството на Трансваалъ е писало на Английски агентъ, че то подържа послѣднитѣ си прѣдложения и че не ще направи никакви нови отстъпки. Отъ всичко се вижда, че войната е почти въ навечернието си. Ще могатъ ли Европейскитѣ държави да я спратъ, това не може да се очаква, когато се знае индеферентността на държавитѣ въ случаетѣ, когато не могатъ извлече никаква лична полза за себе си.

Сърбия.

Процеса по покушението на Милана, толкова ижти отлаганъ по различни причини е почналъ най-послѣ да се разглежда, множество лица фигуриратъ въ дѣлото. Строгостта се показва още отъ началото на самото дѣло. Единъ отъ най-гуавнитѣ обвиняеми въ процеса се е обѣскалъ въ затвора си за, да осигори пенсия на жена си вдовица.

Франция

Дѣлото продължава. Генералитѣ явно е вече, че ще паднатъ и нѣколко отъ тѣхъ ще бждатъ прѣдани на върховния съдъ. Като не можаша нищо да останаватъ до сега толкова свидетели, съдътъ повика най-послѣ единъ лудъ сърбинъ Чернучи Лазаровичъ, който е билъ австрийски офицеръ, но уволненъ по умопобъркване, и на този лудъ човѣкъ генералитѣ даваха най-голѣми надѣжди, четой ще даде показания, противъ Драйфусъ които никой не може да обори. За съжаление, обаче, нищо ново не излѣзе и отъ този човѣкъ. Генералитѣ почнаха да търсятъ помощ отъ лудитѣ хора. До кждѣ достигна подлостта имъ. Научаваме се, че Драйфусъ е билъ осѣденъ на 10 год. затворъ съ право на помилование. Какво впечатление е направила тази очевидна неправда върху Франция, не знаемъ, но явно се вижда заинтересуваността на членоветѣ на съдъ.

СТАЧКИ.

Парижъ — Слѣдъ едно събрание въ la Bourse du travail, на което присѣтвали повече отъ 2000 работника печатари отъ 30 печатници, най-главнитѣ въ града, рѣшиха да направятъ стачка. Работницитѣ отблъснали прѣдложението на господаритѣ, които давали на едни 4-50 л. а на други 5-50 л. надница, когато работницитѣ искатъ за първитѣ 5 л. а за вторитѣ 6 л. надница.

Отговоренъ Редакторъ: Г. Долапчиевъ,

Тѣ ще продължатъ стачката до пълно удовлетворение на искания си.

Орлеанъ — Стачката на долгеритѣ и каменодѣлицитѣ продължава. Едно свиждане имало между гревиститѣ и господаритѣ прѣдъ мировия съдия, безъ никакъвъ резултатъ.

Сентъ-Етиенъ — Миннитѣ работници подкачили работата си, слѣдъ като господаритѣ удовлетворили исканията имъ. Само искането на 7 часова работа било отхвърлено.

Рубекъ — Миналиятъ понедѣльникъ нѣколко работници въ прѣдачницата на Lamorette, направили стачка за повишение на заплатата. На втория день всички прѣдаци напуснали работата си.

Ниортъ — Стачката на рѣжавичаритѣ отъ фабриката на Riquet, която трая вече 3 седмици е свършена. Работницитѣ получили удовлетворение напълно и подкачили работата си.

Ню-Йоркъ — Чиновницитѣ по трамваитѣ въ Cleveland (Охйо) сж направили стачка. Всѣки усилия на властитѣ сж били напразно. Компанията не е искала да удовлетвори исканията на работницитѣ, а пъкъ тия послѣднитѣ не почватъ работата. Най-послѣ компанията се съгласява да ги удовлетвори и циркуларизието е почнало да се издава.

Данъ.

Послѣдни новини

Телеграфиратъ отъ Франция, че Драйфусъ е освободенъ. До колко това е вѣрно, точно не се знае.

ВАЖНО

Администрацията на „Дружествената печатница Трудъ“ въ гр. Сливенъ извѣстява на всички г. г. главни учители, училищни настоятелства, както и на всички интересующи се, че, за прѣзъ настоящата учебна година, е приготвила въ голѣмо количество всички книги, необходими за основнитѣ училища, които продава при най-износни цѣни.

Въ склада ѝ се намиратъ сжщо и всички книги, необходими за селскитѣ общини.

Печатницата е снабдена съ прѣввзходни машини и съ разнообразни букви отъ най-добрата фабрика (Флиншъ, Франкфуртъ).

Условия за печатъ най-износни.

Порѣчкитѣ се извършватъ акуратно.

Администрацията.

Излѣзе отъ печатъ книжката „**Антисимитизъмъ и Социализъмъ**“ отъ Бернардъ Лазаръ и се намира за проданъ у Б Натанъ въ Сливенъ.

Цѣната на книжката е 15 ст. а на г-да книжаритѣ се прави 30 % отстъпка.

Въ когото се намиратъ потнитѣ ни албому, молимъ да ни съобщатъ, или пъкъ ни ги изпратятъ.

Сливенъ. **Юрданъ П. Вѣлчевъ.**
1—3 **Георги Енчевъ.**

ОБЯВЛЕНИЕ

Д-ръ Ив. Тодоровъ
(АДВОКАТЪ)

Слѣдвалъ правнитѣ науки въ Швейцария и Белгия, явява на приятелитѣ си и на всички интересующи се, че отваря адвокатско писалище въ гр. **ХАСКОВО** и приема да води дѣла прѣдъ всичкитѣ сѣдилища въ България срѣщу умѣрено възнаграждение.

Писалището се намира отъ улицата „Унъ-Пазаръ“ за Окрѣжния Съдъ. 2-2

КНИЖАРНИЦАТА

ЯКИМОВЪ И ЧЕЛЕБИЕВЪ

ВЪ КЮСТЕНДИЛЪ

(срѣщу Държав. Педагог., III-класно и Образцово Учил.) има всички издания на книжарскитѣ фирми: **Д. В. Манчовъ, Христо Г. Дановъ, Ефремъ п. Христовъ, К. Евстатиенъ, Влайковъ, Ст. Мирчевъ, В. Вожиловъ, Сим. Икономовъ, В. Ив. Калайджиевъ, Ив. Игнатовъ, П. Вайновъ, Ив. Говедаровъ, Ст. Георгиевъ, Олчевъ, Голчевъ, Чипевъ и др.**

Приема за разпродаване разни книги подъ комисиона при най-голѣма книжарска акуратностъ. 3-3

ОБЯВЛЕНИЕ № 271

Дивизионната болница при 3-а п. Балж. Дивизия обявява на интересующитѣ се, че на 13-й Септемврий т. г. въ 8 часа прѣди обѣдъ, съ прѣтрѣжка на 15 сжщий м-цъ, въ канцеларията на болницата ще се произведе трѣгъ, съ тайна конкуренция, за доставката на продоволственни припаси и материали за отопление и освѣтление, нуждни за болницата прѣзъ периода отъ 1-ий Октомврий т. г. до 1-й Октомврий идущата 1900 год., въ слѣдующето приблизително количество:

Търгуване по I-ий способъ										Тѣрг. по II способъ			
Оризъ мѣстегъ	Захаръ	Солъ каменна	Картофи	Сухъ лукъ	Сухъ фасулъ	Масло бяло	Дърва за горен.	Газъ	Обик. хлѣбъ	Бѣлъ хлѣбъ	Мѣсо	Млѣко	
кил.	кил.	кил.	кил.	кил.	кил.	кил.	к. м.	сан.	кил.	кил.	кил.	лит.	
800	600	250	900	500	500	500	200	40	9500	5500	7000	5500	

Прѣдмѣтитѣ, за които търгуването става по I-ий способъ, ще бждатъ доставлявани ежемѣсечно, споредъ нуждата, съ исклучение на дървата и газтѣ, които ще се доставляватъ на 4-5 пѣти прѣзъ контракувания периодъ.

Конкуренцитѣ, които желатъ да взематъ участие въ трѣга, трѣбва да се съобразяватъ напълно съ поемнитѣ условия, които могатъ да се приглѣдватъ и изучаватъ всѣки присѣтственъ день въ работнитѣ часове, въ канцеларията на болницата.

Конкуренцитѣ трѣбва да прѣдлагатъ отдѣлни цѣни за говеждото, овнешкото мѣсо а така сжщо за прѣсното и кисело млѣко.

Прѣдложенията ще се приематъ отъ трѣжната комиссия на първия день до 10 часа прѣдъ обѣдъ: прѣдложения съ намаления 5% за произвеждане прѣтрѣжка ще се приематъ до 9 часа прѣдъ обѣдъ на 15 Септемврий, а прѣдложения на прѣтрѣжката, ако ще има такава, ще се приематъ до 10 часа прѣдъ обѣдъ на сжщий день.

Залогъ за право участие въ трѣга се изисква въ размѣръ 5% отъ стойността на общото количество на извѣстенъ прѣдмѣтъ, като се смѣта по цѣната, която конкурента прѣдлага.

Залого трѣбва да бжде въ удостовѣрение отъ държавнитѣ ковчежничества и Българската Народна банка.

При това се напомня на интересующитѣ се че спорѣдъ чл. 4 отъ поемнитѣ условия търгуването става за всѣки отдѣленъ прѣдметъ, така щото прѣдложения се приематъ и само за единъ кой да е прѣдметъ.

гр. Сливенъ, 13 Августъ 1899 година.
3—3 **Отъ Управлението на Болницата.**

ОБЯВЛЕНИЕ № 5339

Явявамъ, че отъ двукратното публикувание настоящето ще почне и продължи 31 дни продажбата на слѣдующитѣ недвижими имоти, лежащи въ землището на с. Керменлий.

Нива въ местността „Боазъ-баиръ“ 6 дек. и 6 ара оцѣнена за 64 л.

Нива въ сжщата мѣстность 2 дек. и 3 ара оцѣнена за 29 л.

Нива тоже въ сжщата мѣстность 21 дек. и 8 ара оцѣнена за 218 л.

Нива въ мѣст. „Задъ гьоля“ 6 дек. и 5 ара оцѣн. за 65 лева.

Нива въ „Кърджалийскитѣ ижтъ“ 6 декара и 5 ара оцѣн. за 65 л.

Нива въ сжщата мѣстность 8 дек. и 5 ара оцѣнена за 81 л.

Нива тоже въ сжщата мѣст. 7 дек. и 3 ара оцѣн на за 73 лева.

Нива въ мѣст. „Гѣзера“ 6 декара. и 4 ара оцѣн. за 64 л.

Нива въ мѣст. „Подъ баиръ“ 5 дек. и 6 ара оцѣнена за 56 л.

Имота принадлежи на Руси Стояновъ отъ Керменлий и ще се продаде за исплащание дълга му 349 л. къмъ Михни Илиевъ отъ сжщ. с. по изпълнителний листъ № 1443/98. Продажбата ще се извърши въ канцеларията ми по правилата на чл. чл. 1004—1028 отъ Гражданското сждопроизводство.

гр. Сливенъ 30/VIII 1899 год.

1—2 Сждебенъ приснавъ: Абаджиевъ.
Дружествена Печатница „Трудъ“—Сливенъ.